

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№11

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

*Elektron nashr. 770 sahifa.
2025-yil, noyabr*

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

YASHIL TRANSPORT SIYOSATINING BARQAROR RIVOJLANISH VA TARMOQLARARO INTEGRATSIYADAGI O'RNI	21
Rahmonov Rasul Ne'matovich	
BANK AKTIVLARI VA PASSIVLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	34
Safarov Sanjar Ravshan o'g'li	
O'ZBEKISTONNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH STRATEGIYALARI	38
Madraximova Irodaxon Sherzodbek qizi	
HUDUDIIY XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA MODELII	43
Maxmudova Nozimaxon Baxriddinxonovna	
DAVLATNING BUDJET SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	50
A.A. Ismailov	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINING MEXANIZMINI SAMARALI TASHKILLASHTIRISHDA MOLIVAVIY MANBALARNI SHAKLLANTIRISHNI YO'NALISHLARI	56
Mansurov Mansur Alisherovich	
ANTIKRIZISLI BOSHQARUV TIZIMLARIDA RANGLI SIGNAL MEXANIZMLARINING FUNKSIYALARI	61
Aliqulov Aziz Haydarjonovich	
XODIMLARNI MOTIVATSIYALASHNING XALQARO MODELLARINI O'ZBEKISTON KORXONALARIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	66
Yormamatov Qodirjon Juraqulovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT OMILLARI VA ULARNING QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARINING SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	71
Yaxshiyev Shahzod Sherali o'g'li	
OLIIY TA'LIM MUASSASALARI VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI BO'YICHA XORIJIY TAJIRIBALARI	78
Haqqulov Fazliddin Faxriddinovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN VA RIVOJLANAYOTGAN DAVLATLAR TAJIRIBASI	84
Aripov Abdulaziz Sakijonovich	
YASHIL ENERGETIKA RIVOJLANISHINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI EKONOMETRIK BAHOLASH	89
Bobokulova Muhabbat Muhammadiyeva	
ELEKTRON TO'LOVLAR VA POS TIZIMLARI — KICHIK BIZNESDA SAMARASI VA XAVFLARI	93
To'liqinov Dilshodxo'ja Olim o'g'li	
MINTAQADA RAQAMLI IQTISODIYOTNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	98
Yusubov In'omjon Ikram o'g'li	
SOLIQ SIYOSATINI RAQAMLI BOSHQARISH ORQALI BUDJET DAROMADLARINI BARQARORLASHTIRISH STRATEGIYASI	103
Xodjimatomov Xamidullo Mamirjonovich	
OZIY-OVQAT TOVARLARI B2B BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	108
Hayitboyeva Ullijon Bobonazar qizi	
FARMASEVTIKA SANOATIDA INVESTITSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH	113
Yaqubov Timurbek G'anibekovich	
SHAXSNI OVOZI ASOSIDA IDENTIFIKATSIYALASH VA AUTENTIFIKATSIYALASH ALGORITMLARI	123
Ozoda Sabirova Shermamaxamatovna	

YASHIL IQTISODIYOT — BARQAROR RIVOJLANISH GENERATORI	129
Berdibekova Dilfuza Xoldorbekovna	
CHET EL MEHMONXONA TARMOQLARINING BRENDING STRATEGIYALARINI O'RGANISH	133
Ergashev Oybek Mamarasul o'g'li	
MILLIY IQTISODIYOTDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING MOLIVAVIY SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY JIATLARINI TAKOMILLASHTIRISH	144
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
TRANSPORT TIZIMI SOHASI KORXONALARINING INNOVATSION SALOHİYATINI BAHOLASH YO'NALISHLARI	152
Ismailov Akmal Maxsudovich, Abilqosimova Shaxlo Sodiқ qizi	
MEHMONXONALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XODIMLARNING O'RNI VA AHAMIYATI	158
Abdusamidov Sarvar Adxamovich, Normurodov Tal'at Normurod o'g'li	
KORXONALARDA HR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	163
Aminova Shaxnoza Aziz qizi	
JAHON IQTISODIYOTIDA OZIQ-OVQAT XAFSIZLIK RO'LI	168
Abdusamatov Barkamol Rustamjon o'g'li	
ТУРИСТИЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ КАРАКАЛПАКСТАНА И СУЩЕСТВУЮЩАЯ ИНФРАСТРУКТУРА	174
Хошимова Камилла Навфал қизи	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARI: REKREATIONS TURIZM SOHASIDA QO'LLASH TAJRIBASI VA ISTIQBOLLARI	184
Najmitdinov G'ayratbek Sharifovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA VIRTUAL TA'LIM PLATFORMALARI: TEXNIK VA PEDAGOGIK TALABLAR, TIZIMLI TAHLIL VA IQTISODIY JIATLAR	189
Turayeva Adiba Ikramovna	
ICHKI AUDIT TIZIMI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	193
Nuridinova Barchinoy Xusniddin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA SUV RESURLARIDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	199
Xaitbaev Jasurbek Otaxanovich	
MINTAQANING EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMI	204
Raimboyeva Mashhura Davronbek qizi	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	210
Jobborov Anvar Egamberdiyevich	
ISLOMIY MOLIVALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELEKTNING DOLZARBLIGI	217
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
JISMONIY SHAXSLARNING MOL-MULKINI SOLIQQA TORTISH MASALALARI	222
Mamadjanov Shuxrat Jalolidinovich	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	225
Abdukhalikova Komila Abdukhalikovna	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH	229
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
PAXTA-TO'QIMACHILIK SANOATINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'NALISHLARI: TAHLIL VA TAKLIFLAR	233
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	238
Abdullaev Erkinjon Azamovich	
YASHIL IQTISODIYOTNI SHAKLLANTIRISHDA YASHIL MOLIVALASHTIRISHNING NAZARIY JIATLARI	245
Xalikov S. X.	

QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI BOZORIDA KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	245
Xudayberganov Jasur Baxodirovich	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	251
Abdullaev Erkinjon Azamovich	
NATIJAVIYLIKKA YO'NALTIRILGAN BYUDJETLASHTIRISH JARAYONINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	257
Allakuliyev Akmal Baltayevich	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	261
Jobborov Anvar Egamberdiyevich	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI RESURSLARNI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI TAKOMILLASHTIRISH.....	268
Avulchayeva Feruza Jurakuziyevna	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	272
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
ZAMONAVIY ISH JOYLARINI SHAKLLANTIRISHDA AYOLLARNING ROLI	276
Tulyaganova Aziza	
ISLOMIY MOLIYALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKTNING DOLZARBLIGI.....	281
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
TURIZM MARKETINGINING NAZARIY ASOSLARI, ZAMONAVIY YO'NALISHLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	286
Xamidov Otabek Bakidjanovich	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING IQTISODIY KO'RSATKICHLAR TIZIMINI STATISTIK BAHOLASHNING USLUBIY JIHATLARI	290
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
ЭКОЛОГАМ ПОЧЕТ И УВАЖЕНИЕ	298
Максудова Шахиста	
DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNING MOHIYATI VA ULARNING O'ZGARISH TENDENTSIYALARI	304
Jo'raev Farruxbek Muxiddin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA ISLOMIY MOLIYALASHTIRISH XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	307
Inomjonov Islomjon Iloxomjon o'g'li	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	311
Abdukhalkova Komila Abdukhalkovna	
МОБИЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ.....	315
Хурамова Фарангиз Учкун кизи	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ НАЛОГОВ И АКЦИЗНАЯ РЕФОРМА УЗБЕКИСТАНА В ВТО	319
Дамир Рустамович Абдулов	
BANK TIZIMIDAGI ISLOHOTLAR SHAROITIDA LIKVIDLILIK RISKINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	324
Alimov Baxtiyor Murodovich	
BANK AUDITINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	335
Narziyev Xayotjon Azamatovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SOHASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH MASALALARI.....	343
Abdimuminova Saodat Taxirjonovna	
TO'QIMACHILIK SANOAT MAXSULOTLARI EKSPORT FAOLIYATI TAHLILI VA BRENDDA LIDERLIK TUSHINCHALARI	352
Abdulazizova Xushnoza Nayabovna	

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНО-ПРАВОВЫЕ МОДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ ОТХОДАМИ НА ОСНОВЕ ОПЫТА РАЗВИТЫХ СТРАН И ВОЗМОЖНОСТИ ИХ АДАПТАЦИИ В УСЛОВИЯХ УЗБЕКИСТАНА.....	357
Д. Мейлиева	
O'ZBEKISTON AUDITORLIK TIZIMIDA KASBDOSHLAR TOMONIDAN BAHOLASH (PEER REVIEW) TIZIMINI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	361
Parpiyev Jaxongir Ilhomjonovich	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И БОЛЬШИЕ ДАННЫЕ (BIG DATA) В УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЯХ.....	366
Шарипов Бахтиёр Михлибаевич	
O'ZBEKISTONDA SUVGA BO'LGAN TALABNI VAQTLI QATORLAR ORQALI TAHLIL QILISH	375
Sarvar Mamasoliyev	
BOSHQARUV VA NAZORAT MAQSADLARIDA XARAJATLAR HISOBINI TASHKIL ETISH	383
Isomuxamedov Akbarjon Boxodir o'g'li	
MINTAQALAR BARQAROR RIVOJLANISHINI TA'MINLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	389
Salomat NOROVA	
O'ZBEKISTON TURIZM BREND BOZORINING HOZIRGI HOLATI VA TENDENSIYALARI.....	394
Zufarov Akmal Gulamiddinovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH METODOLOGIYASI.....	404
Qodirov Baxodirjon Tursunovich	
O'ZBEKISTON SOLIQ TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISHDA YAGONA INTERAKTIV DAVLAT XIZMATLARI PORTALINING O'RNI VA AHAMIYATI	408
Dehqonov G'ayratjon Raximovich	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA INNOVATSION HAMDA TIJORATLASHTIRISH MASALALARI	414
Inoyatov Mardonbek Mo'min o'g'li	
OLIY IQTISODIY TA'LIM ORQALI EKO-INNOVATSIYALAR VA "YASHIL" INVESTITSIYALARNI RAG'BATLANTIRISH MEKANIZMLARI: SIYOSIY VA INSTITUTSIONAL DOIRALAR	418
Xasanova Zarina Maxamadaliyeva	
XODIMLAR MALAKASINI OSHIRISH — ZAMON TALABI.....	427
Narzullaev Oybek Narzullaevich	
BUXGALTERIYA HISOBINI YURITISHDA JURNAL-ORDER SHAKLINING AHAMIYATI.....	433
Axmedjanov Abdufato	
KENDALL VA SPEARMAN TARTIBIY KORRELYATSIYA KOEFFITSIYENTLARI ASOSIDA YASHIL IQTISODIYOT INDIKATORLARINING STATISTIK O'ZARO TA'SIRINI MODELLASHTIRISH	437
Muradov Rustamjon Sobitxonovich	
ИНТЕНСИВНЫЕ И ЭКСТЕНСИВНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ В РЕГУЛИРОВАНИИ СПРОСА.....	442
Аминджанова Румейса Батыровна, Камилова Наргиза Абдукахоровна	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ ПОДХОД В ТУРИЗМЕ: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ И УЗБЕКСКАЯ ПРАКТИКА	445
Азимова Шахло Таировна	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIVAVIY HISOBOTNING XAQARO STANDARTLARIGA O'TISHNING HOLATI VA TAHLILI	450
Bayjanov Sarsengaliy Xalmuratovich	
UZUM EKSPORT QILUVCHI KOMPANIYALARDA YASHIL O'TISH JARAYONINI QO'LLAB-QUVVATLASH UCHUN EKO-MARKETING VA AYLANMA IQTISODIYOT TAMOIYILLARINI INTEGRATSIYALASH.....	454
Usmonova Diyora Mahmud qizi	
UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA XARAJATLAR SMETASI VA SHTATLAR JADVALINING TAHLILI: OPTIMALLASHTIRISH VA SAMARADORLIKNING YANGICHA USULLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)	461
Umarov Avzaljon Yodgorali o'g'li	
INVESTITSIYALARNING KIRIB KELISHIGA TO'SQINLIK QILUVCHI MUAMMOLARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI.....	467
Alimova Dilafro'z Tohir qizi	

FARMATSEVTIKA KORXONALARIDA MOLIVAVIY HISOBOT SHAKLLARINI TAKOMILLASHTIRISH VA INVESTORLAR UCHUN AXBOROT OCHIQLIGINI TA'MINLASH	470
Turdikulova Gulshad Nurmamatovna	
ISHLAB CHIQRISH KORXONALARIDA MOLIVAVIY HISOBOTLARNING SHAFFOFLIGINI OSHIRISHDA MOLIVAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARINING AHAMIYATI.....	477
Uztemirov Alisher Aktam o'g'li	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA SANOAT TARMOQLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASHGA YO'NALTIRILGAN BANDLIK TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH	482
Tursunov Bekmuxammad Omonovich	
XORIY TAJRIBALARIDA SOLIQ BAZASINI ANIQLASH TARTIBI METODOLOGIYASINING MAVJUD METODLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI.....	489
Xalikchayeva Sadokat Ilxomjonovna	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNING KONSEPTUAL ASOSLARI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIYOTIDAGI O'RNI.....	496
Ramatillaev M.R.	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI SUG'URTALASH VA DIVERSIFIKATSIYA QILISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	502
Eshboyev Shahobiddin Anorqul o'g'li	
TIJORAT BANKLARI O'RTASIDAGI RAQOBATNI BAHOLASH VA KUCHAYTIRISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIYASI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI.....	506
Qulmetov Mansurbek Ro'zmatovich	
XALQARO REYTING TASHKILOTLARINING OLIY TA'LIM MUASSASALARIGA TA'SIRI VA MAVJUD PLATFORMALAR.....	515
O'rozboyev Xayrulla Murodboy o'g'li	
TALABALAR MOTIVATSIYASINING MEKANIZMLARI: LOYIHA ASOSIDAGI TA'LIM TEKNOLOGIYALARIDA.....	523
Kasimova (Mulladjanova) Nasiba Azimdjanovna	
ISH KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA NORASMIY BANDLIKNI SOYADAN CHIQRISH BO'YICHA TAKLIFLAR ISHLAB CHIQISH	531
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Maxkamova Shaxlo Yulchiyevna, Absamatov Baxrom Danakulovich	
KASBIY TA'LIM MAZMUNIDA TA'LIM VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASINI RAG'BATLANTIRISH ORQALI O'RTA BO'G'IN KADRLAR TAYYORLASHNING JOZIBADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	538
Tojiyev Sirojiddin Sayriddinovich	
O'ZBEKISTONDA TURIZM INFRATUZILMASINI BOSHQARISH TIZIMINING TURLARI VA SHAKLLARI.....	542
Muminova Mavjuda Sharifovna	
SUV RESURLARIDAN FOYDALANISHNI STRATEGIK BOSHQARISH SAMARADORLIGI MASALALARI	547
Kadirkhodjayeva Nilufar Rahmatullayevna	
MHXSGA MUVOFIQ ASOSIY VOSITALAR HISOBINI TASHKIL ETISH MASALALARI.....	552
Aliyev Sherzod Abdixomidovich	
ФАКТОРЫ ЭФФЕКТИВНОГО РАЗВИТИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	558
Аллаева Г.Ж.	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA INVESTITSION MUHITNI YAXSHILASH YO'NALISHLARI	564
Irisqulova Munisa Akmal qizi	
TASHABBUSLI BUDJET JARAYONLARI DOIRASIDA 2024-YILDA AMALGA OSHIRILGAN ISHLAR TAHLILI	569
Xamidov Xabibullo Xikmatulla o'g'li	
MINTAQA SANOATIDA AHOLI JON BOSHIGA YAQQ O'ZGARISHINING DINAMIK TAHLILI.....	574
Nabiyev G'ulom Abdusalomovich	

INFRATUZILMAVIY INVESTISIYA LOYIHALARINI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA MOLIALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISHNING XORIJ TAJRIBALARI	583
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
ПРОБЛЕМЫ ГЛОБАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ЗЕЛЕНОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ В ЭКОЛОГИИ.....	587
Максудова Шахиста	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARINING INVESTITSION FAOLIGINI OSHIRISHNING ILMIY-USLUBIY JIHATLARI	593
B.Sh.Shadmanov	
ECONOMIC INDICATORS OF SUPPLY CHAIN EFFICIENCY IN UZBEKISTAN'S EXPORT SECTOR	597
Mukhammadiyaminova Shakhzoda Sherzodovna	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUDJETDAN TASHQARI MABLAG'LAR HISOBI VA ICHKI AUDITNI TAKOMILLASHTIRISH.....	602
Muxtorova Maftuna Salohiddin qizi	
RAQAMLASHTIRISH JARAYONIDA BANKLARNING XAVFSIZLIGI VA MOLIVAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING ILMIY-AMALIY ASOSLARI	607
Aliyeva Umidaxon Xusanboyevna	
XIZMATLAR SOHASI VA KAMBAG'ALLIK O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIK.....	611
Dawletmuratov Adilbay Mirzabaeovich	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL CLUSTERS BASED ON THE PRINCIPLES OF A "GREEN ECONOMY"	615
Boboqulov Sanjar Baxronkulovich, Kamolov Oybek Faxriddin o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СВОБОДНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗОН В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	620
Халимжанов Дилшод Эргашбекович	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANISHDAGI O'RNI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	626
Mavlyanov Muzaffar Yusupovich	
NAMANGAN VILOYATI TURIZM SOHASINING SO'NGGI YILLARDA RIVOJLANISHI VA STATISTIK TAHLILI	630
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI EKSPORTINING IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLOVCHI OMILLAR TAHLILI	634
Faxriddinov Bahriddin	
INNOVATSION SHAROITDA TO'QIMACHILIK SANOATI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	640
Sattarov Ilkhomjon Rahimjanovich	
IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA SUV RESURLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	645
Nurmatov Norbek Jo'rayevich	
MINTAQA LOGISTIK XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION VA INSTITUTSIONAL ISTIQBOLLARI	652
Xalimov Javlonbek Shaxriyrovich	
KORXONALARNING BANKROTLIK EHTIMOLINI SUN'IY INTELLEKT YORDAMIDA PROGNOZLASH	659
Zaynutdinov Ismoil Samariddin o'g'li	
АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ ФИНАНСОВЫХ РЫНКОВ	665
Шомуродов Равшан Турсункулович	
MEDIA LOYIHALARINI BOSHQARISH: O'ZBEKISTON OAV AMALIYOTI TAHLILI	673
Yo'ldosheva Dilobar Jaxongir qizi	
O'QITISH NATIJALARINI ZAMONAVIY BAHOLASH TAMOYILLARI	677
Abdullayeva Sanobar Berdiyevna, Xujakulov Shaxriyor Shokir o'g'li	
MALAYZIYADA PROGRESSIV VA INKLYUZIV ISLOMIY MOLIIYA TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: 2024-YIL TAJRIBASI VA NATIJALARI	681
Safarova Nasiba Gulmurod qizi	

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ПРОВЕДЕНИЯ ПРОЦЕДУР ДЬЮ-ДИЛИДЖЕНС В АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВАХ.....	687
Прокудина Кристина Александровна	
HUDUDLARDA INVESTITSIYA SALOHİYATINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	692
Xalilova Madinabonu Abduraxmon qizi	
LIZING MUOMALALARI HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	701
Baxadirov Alisher Komilovich	
TIJORAT BANKLARINING JISMONIY SHAXSLAR DEPOZITLARI VA ULARNI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI	705
Melikov Otabek Maxmadaminovich	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLASHTIRISH VA EKOTIZIMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	711
Erkinova Feruza Najmitdinovna	
DAVLAT SEKTORIDA ICHKI NAZORAT TIZIMINI BAHOLASHDA SUN'IY INTELEKTDAN FOYDALANISH: XAVF YOKI IMKONIYAT	717
Ostonokulov Azamat Abduraimovich, Tadjiyev Erkin Muxitdinovich	
SUN'IY VA KIMYOVIY TOLALARNING TO'QIMACHILIK SANOATIDA EKOLOGIK BARQARORLIKNI TA'MINLASHDAGI O'RNI	723
Raximov Furqat Jalolovich	
OLIY TA'LIM MASSASALARINING MOLIVAVIY RESURLARINI BOSHQARISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	728
Mahmudov Akbar Abduraimovich	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINI TAKOMILLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLAR.....	733
Abdullayev Suyun Artikovich	
O'ZBEKISTONDA AVTOMOBILSOZLIK KORXONALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI: "UZAUTO MOTORS" AJ AMALIYOTI VA NATIJALARI.....	737
Allabergenov Azamat Joldasbayevich	
WAYS TO USE MARKETING DATA IN THE MANUFACTURING ENTERPRISE VALUATION PROCESS	742
Musayeva Shoirazimovna, Usmonova Dilfuza Ilkhomovna	
KICHIK SANOAT KORXONALARI O'RTASIDAGI ISHLAB CHIQARISH VA KOOPERATIV ALOQALAR HOLATI.....	747
Boyutrayev Olimjon Urayimovich	
BANK RISKLARI VA ULARNI TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISHDA STATISTIK HISOBOTLARNI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	753
Kamoldinov Sardorbek Maxammadsobir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA AYOLLARNING ISH BILAN BANDLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	761
Eshqobulova Charos O'roq qizi	
O'ZBEKISTONNING BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI: TARIXIY MEROS VA ZAMONAVIY YASHIL TEXNOLOGIYALAR UYG'UNLIGI.....	766
Azimova Shohista Salohiddinova	

O'ZBEKISTONNING BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI: TARIXIY MEROS VA ZAMONAVIY YASHIL TEXNOLOGIYALAR UYG'UNLIGI

Azimova Shohista Salohiddinovna

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Ijtimoiy fanlar kafedrasi katta o'qituvchisi
ORCID: 0009-0008-5803-0671

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekistonning tarix va zamonaviy "yashil innovatsiyalar" chorrahasidagi o'ziga xos o'rni tahlil qilinadi. Unda mamlakatning Buyuk Ipak yo'lidagi savdo, madaniy almashinuv va texnologik taraqqiyot markazi sifatidagi boy merosi barqaror kelajak sari intilishlari bilan bog'lab o'rganiladi. Tadqiqotda qayta tiklanuvchi energiya manbalari, barqaror qishloq xo'jaligi va ekologik toza infratuzilma sohalarida olib borilayotgan sa'y-harakatlar mamlakatning tarixiy tajribasiga tayangan holda tahlil qilinadi. Maqolada O'zbekistonning madaniy merosini saqlagan holda "yashil innovatsiyalar" bo'yicha mintaqaviy yetakchiga aylanish salohiyati yoritiladi.

Kalit so'zlar: Buyuk Ipak yo'li; barqaror rivojlanish; yashil innovatsiya; qayta tiklanuvchi energiya; ekologik toza infratuzilma; barqaror qishloq xo'jaligi; madaniy meros; xalqaro hamkorlik; kelajak barqarorligi.

Abstract. This article analyzes Uzbekistan's unique position at the crossroads of history and modern "green innovations." It explores how the country's rich heritage as a center of trade, cultural exchange, and technological progress along the Great Silk Road connects with its pursuit of a sustainable future. The study examines ongoing efforts in renewable energy, sustainable agriculture, and eco-friendly infrastructure, viewed through the lens of the nation's historical experience. The paper highlights Uzbekistan's potential to become a regional leader in "green innovation" while preserving its cultural heritage.

Key words: Great Silk Road; sustainable development; green innovation; renewable energy; eco-friendly infrastructure; sustainable agriculture; cultural heritage; international cooperation; sustainable future.

Аннотация. В данной статье анализируется уникальная роль Узбекистана на перекрёстке истории и современных «зелёных инноваций». Исследуется, как богатое наследие страны — как центра торговли, культурного обмена и технологического прогресса на Великом шелковом пути — связано с её стремлением к устойчивому будущему. В работе рассматриваются усилия, предпринимаемые в области возобновляемых источников энергии, устойчивого сельского хозяйства и экологически чистой инфраструктуры, с учётом исторического опыта страны. В статье также освещается потенциал Узбекистана стать региональным лидером в сфере «зелёных инноваций», сохраняя при этом своё культурное наследие.

Ключевые слова: Великий шелковый путь; устойчивое развитие; зелёные инновации; возобновляемая энергия; экологически чистая инфраструктура; устойчивое сельское хозяйство; культурное наследие; международное сотрудничество; устойчивое будущее.

KIRISH

Boy tarixiy merosga ega O'zbekiston bugun an'analar va zamonaviylik tutashgan nuqtada joylashgan bo'lib, "yashil innovatsiyalar" sohasida yetakchilik qilish uchun qulay strategik imkoniyatlarga ega. Tarixan Buyuk Ipak yo'lining muhim nuqtasi sifatida tanilgan O'zbekiston o'sha davrda xalqaro savdo va madaniy almashinuv markazi bo'lgan hamda o'z davrining iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatgan.

Bugungi kunda ushbu tarixiy meros zamonaviy ekologik muammolarga yechim topish, barqaror rivojlanish va innovatsion texnologiyalarni joriy etish orqali yangi mazmun kasb etmoqda. Mamlakat tabiiy resurslaridan oqilona foydalanish va ekologik barqarorlikka asoslangan rivojlanish strategiyasini shakllantirmoqda. Shu orqali O'zbekiston o'zining tarixiy tajribasi va tabiiy imkoniyatlarini uyg'unlashtirib, butun mintaqaning "yashil iqtisodiyot" yo'lidagi taraqqiyotiga ta'sir ko'rsata oladi.

Buyuk Ipak yo'lining merosi nafaqat tarixiy ahamiyatga ega, balki bugungi kunda O'zbekistonning barqaror kelajakka intilishlarida ilhom manbai bo'lib xizmat qilmoqda. Maqolaning keyingi boblarida mamlakatning madaniy merosi va "yashil innovatsiyalar" o'rtasidagi uzviy bog'liqlik, shuningdek O'zbekistonning taraqqiyot yo'lidagi o'ziga xos strategik yondashuvi tahlil qilinadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Barqaror rivojlanish maqsadlarini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori mamlakatda barqaror rivojlanish tamoyillarini hayotga tatbiq etishning huquqiy asosini yaratadi. Ushbu qaror doirasida iqtisodiy o'sish, ekologik xavfsizlik va ijtimoiy farovonlikni uyg'unlashtirishga qaratilgan keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Barqaror rivojlanish konsepsiyasi O'zbekiston sharoitida nafaqat tabiiy resurslardan oqilona foydalanishni, balki tarixiy merosni saqlagan holda innovatsion iqtisodiyotni rivojlantirishni ham nazarda tutadi.

Mazkur tadqiqot jarayonida bir qator xalqaro akademik manbalardan foydalanildi. Xususan, [1] Jeffrey D. Sachsning "The Age of Sustainable Development" asarida ilgari surilgan iqtisodiy o'sish va ekologik barqarorlik uyg'unligi haqidagi tamoyillar O'zbekistonning bugungi rivojlanish siyosati bilan mushtarakdir. Shuningdek, [2] Joseph Stiglitzning "Globalization and Its Discontents" asarida ta'kidlangan barqaror iqtisodiy siyosatning ijtimoiy oqibatlarini mamlakatda olib borilayotgan islohotlar uchun muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

Tadqiqotda [3] Amartya Sennning "Development as Freedom" asarida ko'rsatib o'tilgan inson kapitali, ijtimoiy tenglik va inson salohiyatini ro'yobga chiqarish tamoyillari barqaror rivojlanishning ustuvor yo'nalishlari sifatida qayta ko'rib chiqildi. [4] Kate Raworthning "Doughnut Economics" konsepsiyasidagi iqtisodiy o'sishni ekologik chegaralar doirasida saqlash g'oyasi O'zbekistonning "yashil iqtisodiyot"ga o'tish strategiyasi uchun dolzarb nazariy asos bo'lib xizmat qilmoqda.

Shuningdek, tadqiqotda UNESCOning "The Silk Roads Programme" [5] doirasidagi materiallar ham qo'llanildi. Ushbu manbalar Buyuk Ipak yo'lining tarixiy merosi va zamonaviy iqtisodiy-sivilizatsion jarayonlar o'rtasidagi bog'liqlikni ilmiy asosda yoritadi. Mamlakatimiz olimlari tomonidan yozilgan tadqiqotlar ham muhim o'rin tutadi. Jumladan, Orolboev S.ning Orolbo'yi ekologik inqirozi va barqaror rivojlanish siyosati bo'yicha olib borgan ishlari [7] hududiy ekologik muammolarni baholashda zarur ilmiy asos bo'ldi. Shuningdek, Islamova G.ning barqaror qishloq xo'jaligi va suv resurslarini boshqarish bo'yicha tajribasi O'zbekistonning agrar sohasidagi ekologik yondashuvlarini chuqurroq tushunishga yordam berdi.

Jahon iqtisodiyotidagi ilg'or qarashlar ham tadqiqotda o'z aksini topdi. World Economic Forum tomonidan tayyorlangan "The Future of Green Technologies in Emerging Economies" [8] hisobotida qayta tiklanuvchi energiya, yashil texnologiyalar va ekologik infratuzilma bo'yicha ilg'or amaliyotlar tahlil qilingan bo'lib, ular O'zbekiston uchun mos strategik yo'nalishlarni belgilashda qo'llanildi.

Shuningdek, Abdullayeva N. va Rasulov B. tomonidan tayyorlangan "Integrating Historical Heritage into Sustainable Development Policies in Uzbekistan" [9] maqolasida mamlakatning tarixiy merosini saqlagan holda barqaror rivojlanish siyosatini shakllantirishning nazariy-amaliy jihatlarini yoritilgan bo'lib, ushbu tadqiqotning metodik asosini boyitdi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda tarixiy-tahliliy, qiyosiy va tizimli yondashuvlardan foydalanildi. Tarixiy-tahliliy usul yordamida O'zbekistonning Buyuk Ipak yo'lidagi o'rni hamda madaniy merosi o'rganildi. Qiyosiy tahlil orqali mamlakatning bugungi barqaror rivojlanish siyosati boshqa davlatlar tajribasi bilan solishtirildi. Tizimli yondashuv esa "yashil innovatsiyalar" konsepsiyasining O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy va ekologik siyosatiga integratsiya jarayonini o'rganish imkonini berdi. Tadqiqotda rasmiy davlat dasturlari, xalqaro tashkilotlar hisobotlari (BMT, UNDP, UNEP va boshqalar) hamda ilmiy maqolalardan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekistonning Buyuk Ipak yo'lidagi o'rni qishloq xo'jaligidagi yutuqlar orqali ham namoyon bo'lgan bo'lib, qadimda Damashq atirguli yetishtirilishi savdo va madaniy marosimlarda alohida ahamiyat kasb etgan. Bu faqat iqtisodiy faoliyatga oid holat emas, balki o'sha davrdagi ekologik va agrar madaniyatning yuqori darajada rivojlanganini ko'rsatuvchi muhim dalildir. Bugungi kunda O'zbekistonning geografik holati Buyuk Ipak yo'li bo'ylab joylashgani bilan chambarchas bog'liq bo'lib, bu hudud ming yillar davomida Sharq va G'arb o'rtasida savdo, madaniy almashinuv va texnologik taraqqiyotning asosiy bo'g'ini sifatida faoliyat yuritgan. Qadimiy yo'l orqali nafaqat mahsulotlar, balki ilmiy g'oyalar, ekologik yondashuvlar va dehqonchilikning innovatsion usullari ham tarqalgan. Bu esa O'zbekistonning tarixiy taraqqiyotida ekologik tafakkur, tabiat bilan uyg'un rivojlanish va resurslardan oqilona foydalanish an'analari mavjud bo'lganini tasdiqlaydi.

Buyuk Ipak yo'lining ko'p qatlamli merosi bugungi zamon siyosati va iqtisodiy strategiyalarida o'z aksini topmoqda. Xitoyning "Bir kamar, bir yo'l" tashabbusi ushbu tarixiy yo'llarni zamonaviy infratuzilmalar orqali qayta tiklashga xizmat qilayotgani O'zbekiston uchun strategik jihatdan katta imkoniyatlar yaratmoqda. Bu jarayon iqtisodiy integratsiya, transport-logistika aloqalarining kengayishi bilan birga, mintaqada ekologik barqarorlik standartlarining oshishiga ham turtki bo'lmoqda. Bugun global ilmiy adabiyotlarda O'zbekistonning ekologik strategiyalarida qayta tiklanuvchi energiya, barqaror qishloq xo'jaligi, ekologik infratuzilma va yashil iqtisodiyot tamoyillarining uyg'unlashuvi alohida e'tibor bilan tilga olinishi bejiz emas. Ayni paytda mamlakatning tarixiy merosi bilan zamonaviy ekologik modernizatsiya jarayoni kesishgan nuqtalarda yangi ilmiy tadqiqot yo'nalishlari shakllanmoqda, bu esa O'zbekistonning mintaqaviy ekologik yetakchi sifatidagi salohiyatini mustahkamlamoqda.

Zamonaviy ekologik muammolarni hal etishda O'zbekiston duch kelayotgan asosiy masalalardan biri suv resurslarining tanqisligidir. Orol dengizi inqirozi mintaqa ekologiyasiga ulkan zarar yetkazgan bo'lib, bugungi kunda xalqaro hamjamiyat ushbu hududni global ekologik fojialardan biri sifatida baholaydi. Lekin O'zbekistonning keyingi yillardagi siyosati ushbu inqirozni bartaraf etish bo'yicha mintaqadagi eng faol va ilg'or tashabbuslarni ilgari surayotganini ko'rsatmoqda. Qishloq xo'jaligida suv tejovchi texnologiyalar – tomchilatib sug'orish, lazerli yer tekislash, raqamli agro-monitoring kabi texnikalar joriy etilayotgani suv resurslaridan foydalanish samaradorligini sezilarli darajada oshirmoqda. Bundan tashqari, Orolbo'yi hududida "Yashil Qoplam" tashabbusi doirasida millionlab daraxtlar ekilishi ekologik tiklanishning uzoq muddatli natijalarini berishi kutilmoqda. Bu tashabbuslar O'zbekistonning ekologik siyosati faqat muammolarni ko'rsatib berishga emas, balki ularni ilmiy asoslangan yechimlar orqali bartaraf etishga yo'naltirilganini ko'rsatadi.

Qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish O'zbekistonning barqaror rivojlanish konsepsiyasining asosiy tarkibiy qismi hisoblanadi. Quyosh energiyasi bo'yicha mintaqadagi eng katta loyihalardan biri bo'lgan katta quvvatli fotoelektr stansiyalarining ishga tushirilishi, shamol energetikasi bo'yicha Qoraqalpog'istonda amalga oshirilayotgan mega-loyihalar energiya mustaqilligini kuchaytirishga xizmat qilmoqda. Bu yo'nalishlarda tatbiq etilayotgan xalqaro texnologiyalar O'zbekistonning global yashil energetika bozoriga integratsiyalashuviga zamin yaratmoqda. Natijada mamlakat nafaqat resurslarni tejovchi, balki ekologik toza texnologiyalar asosida raqobatbardosh energetik tizim yaratmoqda. Yashil energetikaga o'tish bilan bir qatorda, "aylanma iqtisodiyot" tamoyillari asosida chiqindilarni qayta ishlash sanoatini rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar ekologik muhofaza samaradorligini yanada oshirmoqda.

Shu bilan birga, ekologik turizmni rivojlantirish mamlakatning tabiiy hududlardan oqilona foydalanish tamoyillarini yanada mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Zomin, Hisor, Surxon hududlarida ekoturizm infratuzilmasining paydo bo'lishi nafaqat iqtisodiy daromadni oshiradi, balki aholining ekologik madaniyatini yuksaltiradi. Bu jarayon O'zbekistonning barqaror rivojlanish bo'yicha xalqaro reytinglarda yuqori o'rinlarni egallashiga zamin yaratmoqda.

Mintaqaviy hamkorlik doirasida "Raqamli Ipak yo'li" hamda "Bir kamar, bir yo'l" tashabbuslari ekologik monitoring, transportda energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etish, transchegaraviy suv resurslarini boshqarish kabi yo'nalishlarda yangi imkoniyatlar ochmoqda. Bu tashabbuslar O'zbekistonning iqtisodiy o'sishini tezlashtirish bilan birga ekologik mas'uliyatni kuchaytiruvchi strategik asos sifatida ko'rilmogda. Umuman olganda, tarixiy meros va zamonaviy yashil texnologiyalar uyg'unlashuvi O'zbekistonning barqaror rivojlanish konsepsiyasini mustahkam, global talablarga mos va istiqbolli bo'lishini ta'minlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston bugungi kunda tarixiy meros va zamonaviy yashil texnologiyalar uyg'unlashgan bosqichda turibdi. Mamlakat Buyuk Ipak yo'lining markaziy bo'g'ini sifatida o'zining tarixiy ahamiyatini qayta tiklayotgan bir paytda, barqaror rivojlanish siyosati orqali global ekologik muammolarga ham o'z hissasini qo'shmoqda. O'zbekistonning "yashil innovatsiyalar" sohasidagi harakatlari — suv resurslarini boshqarish, qayta tiklanuvchi energiya, ekologik turizm va chiqindilarni qayta ishlash — mamlakatni Markaziy Osiyoda barqarorlik bo'yicha yetakchi o'ringa olib chiqmoqda.

Qishloq xo'jaligida suv tejovchi texnologiyalarni keng joriy etish, "yashil energiya" bo'yicha xalqaro hamkorlikni kuchaytirish, ekoturizm va madaniy merosni integratsiya qiluvchi mintaqaviy dasturlarni ishlab chiqish, ekologik ta'limni barcha bosqichlarda kuchaytirish hamda yashil innovatsiyalarni rag'batlantiruvchi soliq va investitsiya mexanizmlarini tatbiq etish bugungi siyosatni yanada takomillashtiradi. Natijada, O'zbekiston o'zining tarixiy ildizlariga tayanib, zamonaviy ekologik yondashuvlar orqali nafaqat milliy, balki global barqaror kelajak qurilishida faol ishtirok etayotgan davlatga aylanmoqda. O'zbekiston barqaror rivojlanish sohasida yetakchi davlat sifatida o'z salohiyatini to'liq namoyon etar ekan, tarixiy tajribadan, jumladan, madaniy va siyosiy sohalaridagi saboqlardan foydalanib, jamiyat bardoshlilikini va milliy birligini mustahkamlashi zarur. Yakunda, barqaror kelajak sari yo'l faqat hamkorlik orqali, tarixiy ahamiyatni e'zozlagan holda, butun sayyora manfaatlarini uchun xizmat qiluvchi yangiliklar sari dadil qadam tashlash bilan amalga oshishi mumkin.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. United Nations Development Programme (UNDP). (2024). *Sustainable Development Goals Progress Report: Uzbekistan 2024*. New York: United Nations.
2. Asian Development Bank (ADB). (2023). *Green Growth and Renewable Energy in Central Asia: Opportunities for Uzbekistan*. Manila: ADB Publications.
3. Karimova, D. (2022). *Uzbekistan's Transition to Green Economy: Challenges and Prospects*. Central Asia Policy Review, 8(3), 45–59.
4. World Bank. (2024). *Renewable Energy and Water Resource Management in Uzbekistan: A Sustainable Future*. Washington, DC.
5. UNESCO. (2022). *The Cultural Heritage of the Silk Road: Pathways to Sustainable Development*. Paris: UNESCO Publishing.
6. Abdullayeva, N., & Rasulov, B. (2023). *Integrating Historical Heritage into Sustainable Development Policies in Uzbekistan*. Journal of Eurasian Economic Studies, 5(1), 67–81.
7. OECD. (2023). *Green Infrastructure and Circular Economy Practices in Central Asia*. Paris: OECD Publishing.
8. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Iqtisodiy tadqiqotlar va islohotlar markazi. (2024). *Barqaror rivojlanish siyosatining ustuvor yo'nalishlari*. Toshkent.
9. Qodirova, M. (2025). *O'zbekistonning "Raqamli Ipak yo'li" tashabbusi va mintaqaviy barqarorlik siyosati*. Tashkent State University Journal, 9(1), 54–70.
10. United Nations Environment Programme (UNEP). (2024). *Global Environment Outlook: Regional Report for Central Asia*. Nairobi: UNEP.
11. Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB). (2024). *Financing Sustainable Infrastructure in the Belt and Road Initiative*. Beijing: AIIB Publications.
12. Orolboev, S. (2023). *Orolbo'yi ekologik inqirozi va barqaror rivojlanish siyosati*. "Ekologiya va Innovatsiya" jurnali, 2(4), 21–36.
13. United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP). (2023). *Sustainable Development and Green Innovation in Landlocked Developing Countries: Uzbekistan Case Study*. Bangkok: UNESCAP.
14. World Economic Forum (WEF). (2024). *The Future of Green Technologies in Emerging Economies*. Geneva: WEF Reports.
15. Islamova, G. (2022). *Barqaror qishloq xo'jaligi amaliyotlari va suv resurslarini boshqarish tajribasi*. O'zbekiston Qishloq xo'jaligi fanlari jurnali, 6(3), 75–84.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>